

září | 2020

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

BEZ CHEMIE TO NEJDE

str. 04 až 05

České ekozemědělství stoupá

str. 03

Čtete obaly správně

str. 06

Rekordní odstřely divočáků

str. 07

Leader a spolupráce mezi resorty

str. 08

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

s ministry zemědělství Evropské unie jsme se na začátku září sešli v Německu na neformální Radě, abychom prodiskutovali výzvy, které se v zemědělství a potravinářství objevily v souvislosti s koronavirem. Shodli jsme se, že jednou z těch zásadních je zachování konkurenceschopnosti evropských zemí a nesnižování produkce. V rámci vyjednávání o podobě nové Společné zemědělské politiky nás čekají kromě jednání o rozpočtu i jednání o nových cílech evropské strategie Farm to Fork, tedy Od zemědělce ke spotřebiteli, Strategie o biodiverzitě a Zelené dohody pro Evropu. Podle amerického ministra zemědělství Sonnyho Perdua přitom tyto strategie povedou k poklesu zemědělské produkce v EU, k ohrožení životaschopnosti evropských zemědělců a k omezení jejich schopnosti figurovat na světových trzích. Co má Evropská zelená dohoda představovat? Zásadní strategií s ambiciózními cíli pro přechod na klimaticky neutrální a udržitelnou ekonomiku bez skleníkových plynů do roku 2050. Na každém jednání proto požadují, aby se spravedlivě zapojily všechny členské státy Unie a vycházelo se ze situace v každé konkrétní zemi se zohledněním výchozího stavu. Ochrana půdy, vody a ovzduší patří i k našim prioritám, ale jak už jsem několikrát uvedl, nesmí být diktovány shora – členské státy by se na nich měly shodnout. Nehodlám připustit ohrožení konkurenceschopnosti českých zemědělců. Zároveň jsem přesvědčen, že by bylo rozumné zvážit odklad tak zásadních strategií až do doby, než bude zřejmé, jak se EU vyrovná s dopady pandemie. A pokud jde o „zelenání“ českého zemědělství, je nutné říct, že jsme výrazně napřed a je-li potřeba redukce, tak se dívejme na ty země, které mají tři až čtyřikrát vyšší produkční zatížení. Vyjednávání v EU ještě není u konce, ale je zřejmé, že vysoké cíle nové SZP budou na zemědělce klást tolik nároků, že je nezbytné zajistit pro jejich splnění dostatečně silný rozpočet. Samozřejmě je potřeba zajistit ochranu životního prostředí a s tím související využívání postupů šetrných k přírodním zdrojům. Ale pokud jde o Zelenou dohodu, která je velmi ambiciózní, myslím si, že je třeba stanovit si cíle realisticky. Tedy tak, aby se nenaplnila slova amerického ministra zemědělství, aby nebyla omezena již několikrát zmíněná konkurenceschopnost našich a evropských zemědělců. Proto je třeba pro tyto nové cíle zajistit i dostatečné financování. Nemůžeme po farmářích chtít stále více, klást na ně stále nové požadavky a vyžadovat jejich plnění, a přitom jim dávat méně peněz. Musíme jim tuto službu zaplatit a motivovat je k ní. A to není bez silného rozpočtu možné.

Miroslav Toman
ministr zemědělství

OBSAH:

EKONOMIKA

BIO (V) ZÁŘÍ

Eko zemědělství v ČR: Kde, kolik a co roste...

03

ROZHOVOR

POUZAR: CHEMIE MÁ V ZEMĚDĚLSTVÍ SVÉ MÍSTO, BEZ NÍ TO NEJDE

Vyzpovídali jsme toxikologa Miloslava Pouzara o chemii v zemědělství.

04

SPOTŘEBITEL

KDY SNÍST A KDY VYHODIT?

Udělejte si jasno ve značení použitelnosti potravin.

06

EKONOMIKA

TREFA DO ČERNÉHO: MYSLIVCI SKOLILI VÍCE DIVOČÁKŮ

Efektivně se daří snižovat stavy divokých prasat.

07

ROZVOJ VENKOVA

LEADER PROHLUBUJE SPOLUPRÁCI MEZI RESORTY

Představujeme vám aktivity a projekty, které jsou financované i z dalších evropských strukturálních a investičních fondů.

08

VÝBĚR ZPRÁV

STRUČNĚ V ČÍSLECH

Zemědělské a potravinářské zprávy uplynulých týdnů.

09

SPOLEČNOST

VÝSTAVIŠTĚ ČEKÁ PROMĚNA, OSLAVY HŘEBČÍNA KLADRUBY, ZÁVLAHY U HUSTOPEČÍ

Ze společenských událostí měsíce.

10

Na titulní straně: **Miloslav Pouzar**
Foto: **Milan Reinberk**

EKONOMIKA

BIO (V) ZÁŘÍ

Počet ekologicky hospodařících zemědělců zůstal přibližně stejný jako loni. Na začátku letošního září jich bylo 4661 a starali se o 505 tisíc hektarů ploch. K rozvoji výroby biopotravin a ekologického zemědělství přispívá každoročně osvětová kampaň Září - Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství.

Již po šestnácté jsme vyhlásili září měsícem biopotravin. Kampaní chceme veřejnosti představit české ekofarmy a výrobce biopotravin, jejichž počet i nabídka se rok od roku rozšiřuje. Letošní motto zní „Kupujte bio srdcem“. Přinášíme vám čísla z tuzemského ekozemědělství, podívejte se na infografiku.

Hlavními plodinami na orné půdě byly obiloviny (46% podíl) a pícniny (41% podíl). Nejčastěji pěstovanými obilovinami jsou pšenice a oves.

K 8. 9. 2020 hospodařilo ekologicky 4 661 ekofarem na celkové výměře 505 951 ha, což představuje 15% podíl na celkové výměře zemědělské půdy v ČR.

Na ekofarmách bylo chováno více než 426 tis. kusů zvířat.

Největší zastoupení mezi ovocnými stromy mají trvale jabloně (1 458 ha) a švestky (758 ha). Vinice zabírají 839 ha.

- skot - 261 900 ks
- ovce - 94 089 ks
- prasata - 2 867 ks
- drůbež - 49 675 ks

Zastoupení ekologického zemědělství v jednotlivých krajích ČR není rovnoměrné. Největší plochy ekologicky obhospodařované půdy se nachází v pohraničních hornatých okresech Jihočeského, Plzeňského, Moravskoslezského, Karlovarského a Ústeckého kraje. V těchto pěti krajích je téměř 60 % ploch ekologického zemědělství.

K rozvoji výroby biopotravin a ekologického zemědělství přispívá náš resort finanční podporou na ekologicky obhospodařované plochy a bodovým zvýhodněním výrobků biopotravin v rámci Programu rozvoje venkova. Dále podporujeme například výzkumné projekty.

Biopotraviny dnes v obchodech běžně seženete. Poznáte je podle loga biolistu a biozebry. Výrobky v bio kvalitě pořídíte také na lokálních farmách. Obrat domácího biotruhu vzrostl meziročně o 33 % na 4,43 mld. Kč. Průměrný Čech utratil za bio 416 korun. Za posledních pět let se biotrh více než zdvojnásobil a podobně dynamický růst je očekáván i v příštích letech.

ROZHOVOR

POUZAR: CHEMIE MÁ V ZEMĚDĚLSTVÍ SVÉ MÍSTO, BEZ NÍ TO NEJDE

„Lidé jsou odtrženi od reality. Chtějí mít pulty zásobené dostatkem kvalitních potravin a žít vprostřed biosférické rezervace. To však jde proti sobě,“ říká toxikolog Miloslav Pouzar z Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice. Jak je to s chemickými látkami v zemědělství?

Jsou potraviny na pultech našich obchodů bezpečné?

Jedna z definic bezpečnosti zní, že jde o proces ochrany systému před hrozbami a riziky. Při debatě o bezpečnosti potravin se často zapomíná na hlavní hrozbu, jíž člověk vlastně po celou dobu své existence v dané souvislosti čelil, a tou je nedostatek potravin. V naší zemi už prakticky nikdo nepamatuje dobu či situaci, kdy se taková hrozba stala realitou. I tak jde podle mě v daném kontextu o hrozbu základní, a to i přesto, že aktuálně v Evropě trpí víc lidí nemocemi spojenými s nadváhou než s podvýživou. S trochou nadsázky by se tedy dalo říct, že pokud se na pultech našich obchodů nějaké potraviny vyskytují, je největší hrozba zažehnána.

Vy se mě ale jistě ptáte na bezpečnost ve smyslu zdravotní nezávadnosti. Zde bych si pomohl citátem: „Bezpečný je největším

nepřítelem bezpečnějšího“. Bezpečnost nelze vnímat jako nějaký ideální statický stav, ale jako neustálý sled kroků, pomocí nichž dochází k vyvažování jednotlivých rizik. Pokud se jednostranně zaměříme jen na řešení vybraného rizika (např. rezidua pesticidů), zvýšíme riziko jiné (dostupnost). Největším rizikem v oblasti bezpečnosti je tedy právě ona jednostrannost.

Jak si vedou české potraviny ve srovnání se zeměmi EU a ze třetích zemí?

Systém kontroly zdravotní nezávadnosti potravin je u nás konstruován v souladu s požadavky příslušných evropských institucí. Pokud se podíváme na výstupy Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF), zjistíme, že v kategoriích chybně deklarované složení a přídatné látky a aroma tradičně patříme mezi

5 evropských zemí s největším počtem hlášení. V žádné z těchto kategorií však Česká republika nepatří k deseti zemím, z nichž nejčastěji problematické potraviny pochází. Zdaleka největší počet hlášení v systému RASFF pro ČR v roce 2019 se týkal mikrobiální kontaminace, následovaly mykotoxiny a alergeny, pak chybná deklarace složení výrobků a přítomnost cizího tělesa. Z výše uvedeného vyplývá, že nezaujímáme čelní místo mezi zeměmi původu problematických potravin, naopak náš systém kontroly je schopen zachytit problémy častěji než v jiných evropských zemích. Hlavní zdravotní riziko u nás představuje kontaminace potravin bakteriemi a plísněmi, chemické znečištění je méně frekventované. Tento obraz však může být do jisté míry zkreslen hranicemi jednotlivých kategorií, četností kontrol v rámci těchto kategorií a jejich rozdílnou technickou náročností.

Zákaz přípravku, za nějž nemáme skutečně kvalitnější náhradu, považuji za hazard.

Lidé mívají obavy z použití jakékoliv chemie v zemědělství. Je opravdu důvod se obávat?

V rámci každého procesu je třeba si vytýčit smysluplné cíle a pak používat prostředky, které skutečně k dosahování daných cílů vedou. Stanovit si v oblasti bezpečnosti potravin jako cíl nepoužívání chemie v zemědělství mi příliš smysluplné nepřijde. Hlavním zdravotním rizikům spojeným s potravinami u nás, tedy zejména mikrobiální kontaminaci, tak určitě předejít nedokážeme. V případě chemických přípravků používaných v zemědělství je třeba dávat pozor na to, aby byl vždy používán prostředek s co nejlepším poměrem účinnosti a zdravotních i environmentálních rizik. A za opodstatněnou považuji obavu, zda přijímané regulace vždy vedou právě k tomuto výsledku.

Co říkáte na mediální zkratky, že zemědělci jsou traviči krajiny?

Při provozování jakékoliv technologie dochází tu a tam k projevům technologické nekázně, které mohou mít i velmi závažné důsledky. Ty jsou mediálně zajímavé, často právě proto, že jsou málo frekventované. Další součástí problému je tradiční rivalita venkov – město. Na rozdíl od dřívějších dob dnes mnoho lidí nemá ani v širší rodině někoho, kdo by se živil zemědělstvím. A na skupinu, s níž dotýčný nemá žádné osobní vazby, je snadné nasazovat. No, a nakonec je zde faktor odtrženosti od reality v důsledku blahobytu. Ideální by bylo mít pulty zásobené dostatkem kvalitních potravin a žít vprostřed biosférické rezervace. Tyto cíle na sebe však v reálném světě narážejí. U lidí odvyklých odříkání to vyvolává frustraci. A viníkem je logicky ten, kdo něco takového nedokáže zajistit.

Měly by se omezit přípravky na ochranu rostlin či některé z nich dokonce zakázat?

Regulace dává smysl jen tam, kde dokážeme stávající přípravek nahradit jiným s lepším poměrem účinnosti a dostatečně prokázané bezpečnosti. Často totiž považujeme nové přípravky bezpečnější jenom proto, že jsme ještě jejich nebezpečné vlastnosti nestihli prokázat. Zákaz přípravku, za nějž nemáme skutečně kvalitnější náhradu, považuji za hazard.

Nová strategie EU „Farm to fork“ si klade za cíl zvýšit plochy v ekologickém režimu na 25 %. Je to správná směr?

Rád bych v tomto ohledu viděl výsledky nějaké věrohodné cost-benefit analýzy. Ekologický režim určitě snižuje zátěž prostředí vybranými skupinami chemických látek, ale jsme ochotni zaplatit veškeré náklady takového procesu? Jsme si vůbec schopni připustit, že ten proces má nějaké finanční i environmentální náklady? Umíme si výši těchto nákladů představit? Tyto otázky je ale samozřejmě nutné klást především těm, kteří takovou politiku prosazují.

SPOTŘEBITEL

KDY SNÍST A KDY VYHODIT?

Podle loňského výzkumu CVVM si více než polovina Čechů plete pojmy „minimální trvanlivost“ a „spotřebujte do“. Ve významu označení je však velký rozdíl. Následkem toho končí velké množství potravin v odpadkovém koši, i když je konzumace takových potravin bezpečná. Pojďme si tyto pojmy vyjasnit...

MINIMÁLNÍ TRVANLIVOST

Takové datum mají potraviny, které mají delší životnost a nekazí se tak rychle. Lze je bezpečně jíst i po překročení data minimální trvanlivost, pokud jsou dodrženy skladovací podmínky a nemají poškozený obal. Potraviny však mohou ztratit svoji původní texturu či chuť. V obchodech se toto zboží může prodávat i po uplynutí doby minimální trvanlivosti, pokud je viditelně označené a oddělené od zbytku zboží. Než potraviny s překročeným datem minimální trvanlivosti hodíte do koše, doporučujeme zkontrolovat, zda nemají poškozený obal, posoudit chuť, vůni a texturu takových produktů.

Nejběžnější potraviny, kde můžete najít datum minimální trvanlivosti: sušenky, těstoviny, zavařeniny, čaje, konzervy, oleje, cukrovinky.

SPOTŘEBUJTE DO

Označuje dobu, po kterou může být potravina konzumovaná bezpečně. Po překročení tohoto data se potraviny nemají jíst. Po uplynutí dané doby už se produkt nesmí prodávat.

Většinou jde o čerstvé potraviny jako jsou ryby, chlazené maso, mléčné výrobky nebo výrobky studené kuchyně. U takových potravin je velmi důležité, aby byly dodrženy výrobcem stanovené skladovací podmínky (např. „Uchovávejte v lednici“ nebo „Uchovávejte při teplotě 3-5 °C“)

NEOZNAČENÉ POTRAVINY

Ne každá potravina musí být označena datem minimální trvanlivosti či datem spotřeby. Jde o čerstvé ovoce a zeleninu (s výjimkou klíčků a podobných produktů), víno, nápoje obsahující deset a více procent objemu alkoholu, pekařské a cukrářské výrobky (měly by být zpravidla snědены do 24 hodin od výroby), ocet, sůl, cukr či žvýkačky. Evropská unie zvažuje rozšíření této kategorie o další výrobky, například o rýži, těstoviny, kávu nebo maso v konzervě.

Státní zemědělská a potravinářská inspekce při svých kontrolách nejčastěji narazila na tyto problémy a omyly:

Datum bývá nečitelné (tvarohy ve staniolu nebo výrobky typu taveného sýru v „salámovém“ balení s kovovou sponou, uzeniny, datum umístěné ve svaru sáčku atp.).

Datum bývá přelepeno cenovkou nebo bývá uvedeno příliš malým písmem.

Datum bývá vyjádřeno např. ve formě 020306 a spotřebitel tak neví, co údaj znamená.

Špatná orientace v informacích uvedených na obale v souvislosti s několikajazyčnými údaji (např. slovenské Spotřebujte do... znamená Doba minimální trvanlivosti nikoli české Spotřebujte do...).

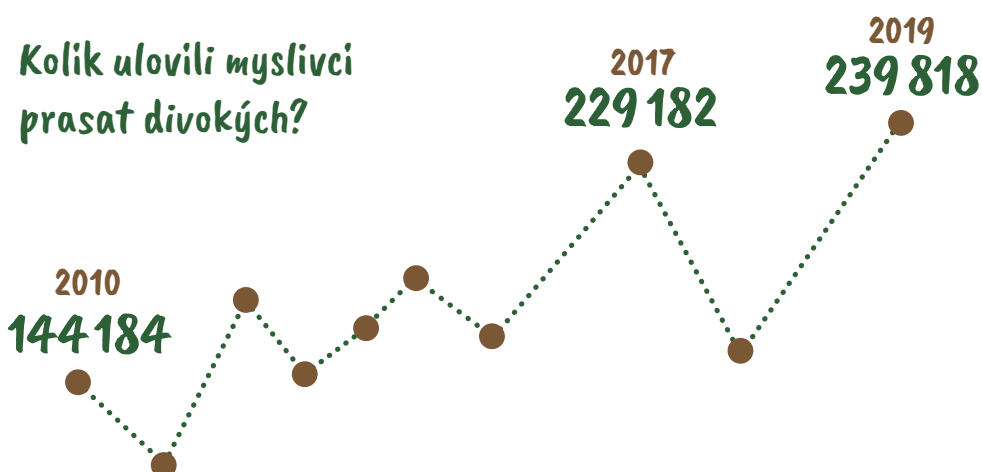

EKONOMIKA

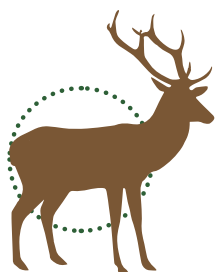
TREFA DO ČERNÉHO: MYSLIVCI ŠKOLILI VÍCE DIVOČÁKŮ

Nejúspěšnější lovecký rok v historii mají za sebou čeští myslivci. V loňském roce se jim podařilo ulovit téměř čtvrt milionu kusů černé zvěře. Jedním z důvodů nárůstu lovu je i zavedení příspěvků na snižování počtu divočáků, které jsme v roce 2018 zavedli.

Kolik ulovili myslivci
prasat divokých?

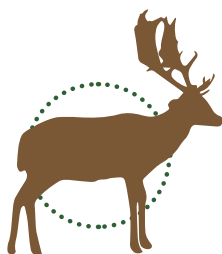
Odstřel další zvěře:

Jelení

2010 21 811 ks

2019 29 017 ks

Daňčí

2010 14 116 ks

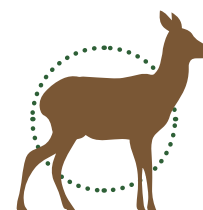
2019 28 978 ks

Mufloň

2010 9 083 ks

2019 10 105 ks

Srnčí

2010 120 174 ks

2019 103 018 ks

V roce 2019 bylo vyplaceno 12,1 milionu korun za 6 050 kusů prasete divokého. Tento finanční nástroj přispěl k téměř 75% nárůstu počtu ulovených divočáků za poslední myslivecký rok.

Chceme i nadále podporovat redukci stavů černé zvěře, a tím snižovat škody na zemědělských plodinách a pozemcích. Snižování počtu prasat divokých je

také prevencí před africkým morem prasat. Tato nebezpečná choroba se sice v České republice od jara 2019 nevyskytuje, ale v některých sousedních státech se stále šíří. Proto budeme ve vyplácení zástřelného pokračovat.

Finanční odměna není jediný způsob, jak usilujeme o snížení stavů černé zvěře. Už od roku 2016 jsme umožnili

legislativní změnou lovit prasata celoročně. Přispíváme také na pořízení a instalaci odchytného zařízení, a to částkou 16 tisíc korun na jeden lapák. Od září poskytujeme podporu až 40 tisíc korun na pořízení chladicího zařízení pro uchování ulovené zvěře. Toto zařízení umožní myslivcům nabídnout zvěřinu, jako kvalitní a přírodní surovinu, k prodeji.

ROZVOJ VENKOVA

LEADER PROHLUBUJE SPOLUPRÁCI MEZI RESORTY

Místní akční skupiny (MAS) prostřednictvím metody komunitně vedeného místního rozvoje čerpají finanční prostředky nejen z Programu rozvoje venkova, ale i z dalších evropských strukturálních a investičních fondů, například z Operačního programu Zaměstnanost či Integrovaného regionálního operačního programu. Metoda Leader tak prohlubuje spolupráci mezi naším resortem a Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem pro místní rozvoj.

Představujeme vám aktivity a projekty z Pardubického a Jihočeského kraje.

ZÁSAHOVÉ VOZIDLO PRO HASIČE VE SVOJANOVĚ

Pardubický kraj, Integrovaný regionální operační program

Díky projektu získala jednotka požární ochrany sboru dobrovolných hasičů ve Svojanově odpovídající zásahové vozidlo. V současné době tak mají zajištěnu základní techniku pro evakuaci, nouzové zásobování a dopravu při nenadálých živelních událostech a pohromách.

CYKLOSTEZKA ČÍSADLOVICE V KRAŠOVICÍCH

Jihočeský kraj, Integrovaný regionální operační program

Cílem projektu byla stavba cyklostezky, která propojuje části Císadlovice a Krašovice. Díky tomu už cyklisté nemusejí jezdit přes frekventovanou komunikaci v průmyslové zóně města Písek.

BEZPEČNOST CHODCŮ V OBCI KOCLÍŘOV

Pardubický kraj, Integrovaný regionální operační program

Projekt řešil nejkritičtější místa pohybu chodců v obci Koclířov, a to v okolí tří autobusových zastávek. Cílem bylo zvýšit bezpečnost pěší dopravy a zvýšit podíl veřejné hromadné dopravy a její dostupnost na venkově. V rámci projektu byly přemístěny autobusové zastávky, postaveny byly nástupiště a čekárny či přístupový chodník.

DOMÁCÍ HOSPIC ALFA-OMEGA V ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Pardubický kraj, Operační program Zaměstnanost

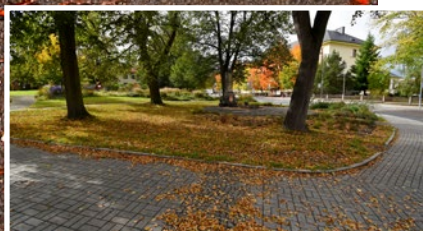
Projekt rozšiřuje podporu hospice na území MAS. Posláním domácí hospicové péče je umožnit nevyčerpitelně nemocným lidem strávit poslední chvíle života důstojně doma, mezi blízkými a poskytnout pečujícím osobám profesionální sociální, psychologickou a duchovní péči. Díky hospici Alfa-Omega je zajištěna místně a časově dostupná, kvalifikovaná a vybavená péče.

REKONSTRUKCE CHODNÍKŮ V KAPLICÍCH

Jihočeský kraj, Integrovaný regionální operační program

Projekt měl pozitivní vliv zejména na zvýšení bezpečnosti cestujících, především školáků, ale i na celkový vzhled místa. Nově byly instalovány zklidňující prvky, vytvořeny bezbariérové přístupy a vodičské linie pro nevidomé. Kolem chodníků byly vysazeny keře, stromky a další zelené prvky.

VÝBĚR ZPRÁV

STRUČNĚ V ČÍSLECH

Populace hrabošů v srpnu vzrostla, sklizeň zeleniny se loni zvýšila, brněnský unikátní experiment s pšenicí, plochy chmelnic letos klesly pod 5 tisíc hektarů.

1 168

východů z nor na hektar. To je celorepublikový průměr řádění hrabošů, což odpovídá 5,8násobku prahu škodlivosti. Podle Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu populace tohoto hlodavce stoupá kontinuálně od května, proto ústav na začátku září vydal nařízení o mimořádném použití jedu. Na území, kde je hraboš přemnožen, ústav nedoporučuje zasít meziploidy.

226 341

tun zeleniny se loni sklídilo z tuzemských polí. Sklizeň meziročně vzrostla o 27 478 tun, v roce 2018 se naopak ve srovnání s předchozím rokem propadla o téměř 43 tisíc tun.

50

let na stejné ploše zkoumají vědci Mendelovy univerzity výnosy a kvalitu ječmene jarního. Na školním statku v Žabčicích na Brněnsku zjistili, že ječmen vysávaný na tomtéž místě má nižší výnosy a menší záruku kvality než ječmen, který zemědělci střídají s pšenicí, kukuřicí a vojtěškou. V průběhu let se také stal náchylnějším na extrémní počasí.

4 966

hektarů je letošní sklizňová plocha chmelnic; oproti loňsku klesly o 36,7 hektaru. Největší plochu již tradičně zaujímá Žatecká chmelařská oblast, ve které se chmel pěstuje na 3 836,6 hektaru, což představuje 77 % výměry chmelnic v ČR.

20 600 000 000

korun byl v pololetí schodek agrárního zahraničního obchodu. Meziročně klesl zhruba o 15,5 %. Do ČR se přivezlo zboží za 124,3 miliardy, vyvezlo se za 103,7 miliardy korun. Agrární deficit loni přesáhl 47 miliard korun. Hlavní příčinou záporného schodku je vysoké záporné saldo u masa.

20 986

tun činila loňská produkce ryb, která klesla o 3,5 %. Podle Rybářského sdružení ČR poprvé za poslední tři roky byla pod 21 tisíci tunami. Rybáři očekávají propad, mimo jiné kvůli suchému jaru.

SPOLEČNOST

VÝSTAVIŠTĚ ČEKÁ PROMĚNA, OSLAVY HŘEBČÍNA KLADRUBY, ZÁVLAHY U HUSTOPEČÍ

Ministr Miroslav Toman jednal s vedením Výstaviště České Budějovice a hejtmankou Jihočeského kraje Ivanou Stráskou o plánech na rozvoj areálu Výstaviště. Na nejbližší roky je připraveno zhruba deset významných investičních projektů. Například pavilon Z se přestavbou změní na výstavní a kongresové centrum a přibudou dvě nové restaurace Rybářská bašta a Klas.

Na začátku září Národní hřebčín Kladruby nad Labem oslavil rok od zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO. Z důvodu koronavirových opatření se akce konala v komornějším duchu, pouze pro pozvané hosty.

Ministr Toman spolu se zástupci Státního pozemkového úřadu představil studii proveditelnosti závlahové soustavy Hustopečsko. V první etapě by mohl vzniknout závlahový systém na 2,5 tis. ha půdy s náklady 2 miliardy korun. Celkem by mohla celá závlahová soustava pokrýt až 10 tis. ha.

